

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัย นำเสนอผลตามลำดับขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การศึกษาค้นคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และเยาวชนดีเด่น โดยใช้ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) และนำข้อมูลมาจัดกลุ่มข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้และนำมาสรุปอุปนิสัย ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 11 แสดงผลการศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการและด้านการพัฒนา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบของ คุณลักษณะ ด้านจิตสาธารณะ	พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะตามความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ
1. ด้านการดูแลรักษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม 2. ดูแลรักษาความสะอาดสถานที่ที่ใช้ร่วมกัน 3. ดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกันทั้งในและนอกโรงเรียน 4. ดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5. ทำเวร ดูแลบริเวณภายในโรงเรียนด้วยใจ 6. ดูแลรักษาและไม่ทำลายสาธารณะสมบัติ 7. ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ 8. ไม่ขีด เขียนหรือฉีกหนังสือของห้องสมุด 9. ไม่ขีดเขียนตามฝาผนังของโรงเรียนและที่สาธารณะ 10. ไม่ทิ้งขยะลงพื้นหรือแม่น้ำลำคลอง (เมื่อเห็นขยะเก็บทิ้งถึงขยะ)
2. ด้านการบริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือ 2. รู้จักการให้และช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 3. รู้จักแบ่งปันหรือช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน 4. รู้จักช่วยเหลือพ่อแม่
3. ด้านการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ป้องกัน แก้ไขและพัฒนาตนเอง คนอื่นและสภาพแวดล้อม 2. เสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อโรงเรียนและชุมชน 3. เข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนและสังคม

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษานโยบายการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และเยาวชนดีเด่น

ผู้ทรงคุณวุฒิ	เยาวชนดีเด่น
<ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเรียนรู้หรือลงมือปฏิบัติ เช่น การให้เด็กทำสมาธิ เป็นต้น - การเรียนรู้จากตัวแบบ/ตัวอย่างหรือผู้ใหญ่ในสังคมในชุมชนหรือในสังคม - จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของจิตสาธารณะ - จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ - การวิเคราะห์ปัญหาในชุมชน/สังคม - การเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง - เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน - เริ่มต้นที่ตนเอง รักตนเอง ทำตนเองให้เป็นคนดี - ครูควรมีบทบาทในการสร้างเสริมพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะให้เป็นประจำจนเป็นนิสัย - การปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดที่มีต่อการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจิตสาธารณะ - เปิดโอกาสให้นักเรียนสะท้อนกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> - การเห็นผู้ใหญ่ทำเรื่องดี ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม - วางแผนทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากปัญหาที่พบ - การวิเคราะห์ปัญหาในสภาพจริงทั้งในโรงเรียนและชุมชนและนำมาวางแผนลงมือปฏิบัติจริง - การลงมือปฏิบัติจริงจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างถาวรและยั่งยืน - วางแผนดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่พบในชุมชนของตนเอง - ปฏิบัติตนด้านจิตสาธารณะให้หน่อยๆ เห็นเพื่อเป็นแบบอย่าง - ครูไม่ควรกำหนดกิจกรรมแต่ควรกระตุ้นหรือจุดประกายให้มองเห็นแนวทางในการลงมือทำ - ประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างแก่รุ่นน้อง

ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ และแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเยาวชนดีเด่น พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 คน สรุปตรงกันว่า การแสดงออกของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการและด้านการพัฒนา โดยให้ความสำคัญขององค์ประกอบด้านการดูแลรักษา มากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่ง องค์ประกอบดังกล่าว สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 8 มีจิตสาธารณะ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา ด้านการบริการและด้านการพัฒนา รวมทั้งได้ให้ความสำคัญในตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษา มากกว่าด้านอื่น ๆ

จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ผู้วิจัยได้นำมาปรับใช้ในการกำหนดข้อคำถามของการประเมินพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ จำนวน 26 ข้อ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการบริการ จำนวน 8 ข้อ และด้านการพัฒนา จำนวน 8 ข้อ และสอดคล้องกับการหาคุณภาพของแบบประเมิน พบว่า มีจำนวนข้อที่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละด้านคือ ด้านการดูแลรักษา จำนวน 6 ข้อ ด้านการบริการ จำนวน 4 ข้อ และด้านการพัฒนา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

มีผลการพัฒนา 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1

หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ส่วนที่ 2

คุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเอกสารประกอบหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมฯ และเอกสารประกอบหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมฯ และเอกสารประกอบหลักสูตร โดยการทดลองนำร่อง (Pilot Study)

ส่วนที่ 1 หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

**หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม
ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**

1. หลักการของหลักสูตร

จากการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยพบว่าปัญหาต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย อาทิเช่น ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางศาสนา ปัญหาทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรม เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จึงกำหนดกรอบในการอยู่ร่วมกันและพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่สันติสุขในอนาคต ขณะเดียวกันในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้ระบุเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจน คือการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น "คนเก่ง คนดี และมีความสุข" ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะคุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยกำหนดไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ ซึ่งในมาตรฐานที่ 1 นั้นได้กำหนดตัวบ่งชี้ไว้ 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1. กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ 2. ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและพัฒนาสังคม 3. ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว 4. ทักษะทางสังคม และ 5. คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนั้นการมุ่งพัฒนาคนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาสังคมให้มีความสุขสันติ สงบสุขด้วยการเสริมสร้างให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสาธารณะ ซึ่งโรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาคุณภาพของคน การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติและพลโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรที่สามารถเสริมสร้างจิตสาธารณะให้แก่ นักเรียนในทุกระดับชั้น

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะตามตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หัวใจสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม คือการปรับพฤติกรรมทางปัญญา โดยกระบวนการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมภายนอกจะนำไปสู่การเปลี่ยนความคิด การตีความ การตั้งข้อสันนิษฐานหรือกลวิธีในการตอบสนอง กล่าวคือ ถ้ากระบวนการทางปัญญาเปลี่ยน พฤติกรรมของคนก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้นการเรียนรู้ตามแนวของ Albert Bandura (1977) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา จะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมภายใน ซึ่ง Bandura มองว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และมีวิธีการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ มี 2 วิธี คือ การเรียนจากผลของการกระทำ และวิธีการเรียนรู้จากการเลียนแบบที่เน้นความสำคัญของการมีต้นแบบและการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่หรือผู้ที่เด็กศรัทธา ซึ่งจะถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการสังเกตจากตัวแบบทั้งที่เป็นตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live Model) ในสังคมไทยและตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ผสมผสานกับการเชื่อมโยงวิธีการคิด การวางแผนการปฏิบัติและคุณธรรมที่ได้จากตัวแบบสู่การลงมือปฏิบัติจริงในการการรับใช้สังคมหรือชุมชน โดยร่วมวางแผนและร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและจัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ สะท้อนความคิดหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรม โดยมีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ จากการประยุกต์ใช้ความรู้ หรือแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้นำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ให้แก่นักเรียน โดยการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบทั้งเป็นตัวแบบที่มีชีวิตจริงในสังคมไทยและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีพฤติกรรมแสดงออกใน 3 ด้าน คือ ด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา ตามตัวชี้วัดของจิตสาธารณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเชื่อมโยงสภาพปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ สำรวจและนำมาสู่การลงมือปฏิบัติด้วยการรับใช้สังคมหรือชุมชนในสถานการณ์จริง โดยกำหนดในชั่วโมงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้แล้ว นักเรียนควรเกิดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะดังนี้

1. มีความรู้และเข้าใจมโนทัศน์ของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ
2. มีความสามารถวิเคราะห์คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของตัวแบบทั้งตัวแบบที่มีชีวิตจริงและตัวแบบสัญลักษณ์
3. มีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา

3. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ รวม 20 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ปฐมนิเทศ: เปิดหน้าต่างจิตสาธารณะ	1	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	มโนทัศน์จิตสาธารณะ	1	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	คุณค่าของจิตสาธารณะ	1	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	เรียนรู้ตัวแบบในสังคม	4	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	เรียนรู้ตัวแบบจากสื่อประสม	5	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	จากตัวแบบสู่การปฏิบัติ	7	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	จากจินตนาการสู่ความจริง	1	ชั่วโมง
	รวม	20	ชั่วโมง

(หมายเหตุ ในการลงมือปฏิบัติจริงของหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 จะใช้เวลาในห้องเรียน ในการปฏิบัติกิจกรรม โดยกำหนดเวลาให้ 7 สัปดาห์ อาจจะมากหรือน้อยในแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับสถานที่และกิจกรรมตามโครงการของนักเรียน)

4. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา ความหมาย ความสำคัญของจิตสาธารณะ เรียนรู้ตัวแบบการมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะทั้งตัวแบบที่มีชีวิตจริงและตัวแบบสัญลักษณ์

ปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการที่ได้จากการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา ลงมือปฏิบัติกิจกรรม สรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม รายงานผลด้วยการสะท้อนผลของการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้มีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา

5. สารระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของจิตสาธารณะ
2. จิตสาธารณะของเยาวชนในสังคมไทย
3. บุคคลที่เป็นตัวแบบที่สอดคล้ององค์ประกอบของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ
4. โครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะ

6. คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศ : เปิดหน้าต่างจิตสาธารณะ ประกอบด้วย

1. แนวการจัดกิจกรรม หมายถึงการจัดกิจกรรมที่กำหนดเวลาในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. การวัดและประเมินผล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 มโนทัศน์จิตสาธารณะ ประกอบด้วย

1. จิตสาธารณะ หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ผู้ที่มีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ โดยแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของสิ่งที่เป็นสาธารณะในการดูแลรักษาร่วมกัน การให้บริการแก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจและเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน สังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

2. ความสำคัญของจิตสาธารณะ

การปลูกฝัง เสริมสร้างหรือพัฒนาบุคคลให้มีจิตสาธารณะ ด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้บุคคลนั้นมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ โดย ไม่หวังผลตอบแทน ดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยความเต็มใจ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดจากเอารัด เอาเปรียบ ความเห็นแก่ตนเอง เห็นแก่พวกพ้องมากกว่าส่วนรวม ปัญหาการทำลายสาธารณสมบัติต่างๆ ก็จะลดลงและนำมาสู่สังคมที่มีความสุขและพัฒนาขึ้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คุณค่าของจิตสาธารณะ ได้แก่

1. การแสดงออกด้านจิตสาธารณะของเยาวชนไทย เกิดจากความรู้สึกนึกคิดในจิตใจ รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีที่มีอยู่ในพื้นฐานของจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะแสดงออกมาภายนอกปรากฏเป็นรูปธรรมที่เด่นชัดผ่านการกระทำของบุคคล

2. การสร้างความตระหนักด้านจิตสาธารณะในเยาวชนไทย ควรเริ่มสร้างตั้งแต่วัยเด็ก เพราะหลายประเทศที่มีความมั่นคงก้าวหน้าในทุกวันนี้ ก็เกิดจากการที่เขาสร้างให้เด็กๆ มีจิตสำนึก ในการรู้จักหน้าที่และรักในสังคมของตนผู้ใหญ่ควรช่วยกันสอนให้ลูกๆ และเด็กๆ มีจิตสาธารณะ เพื่อความสุขที่จะเกิดขึ้นในสังคมไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้ตัวแบบในสังคม ได้แก่

1. การเรียนรู้คุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกของตัวแบบที่มีชีวิตจริงและพฤติกรรมที่ตนเองปฏิบัติ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะ
2. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างตัวแบบและตนเอง เป็นการเชื่อมโยงคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะในด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา ของตัวแบบที่มีชีวิตจริง กับการวิเคราะห์สภาพปัญหาในโรงเรียนและชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้ตัวแบบสัญลักษณ์จากสื่อประสม ได้แก่

1. การเรียนรู้คุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกของตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์จากสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย ได้แก่ จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และ YouTube เป็นต้น
2. การบันทึกสิ่งที่ได้รับจากตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์จากสื่อประสมที่หลากหลาย จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และ YouTube เป็นการเชื่อมโยงคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะในด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา ของตัวแบบสัญลักษณ์กับการวิเคราะห์สภาพปัญหาในโรงเรียนและชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 จากตัวแบบสู่การปฏิบัติ

การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะการเขียนโครงการที่เกิดจากการเรียนรู้และเลียนแบบจากตัวแบบทั้งที่มีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่แสดงออกด้านคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะและลงมือปฏิบัติจริงตามโครงการ จะส่งผลให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์รวมทั้งเป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการวิเคราะห์สถานการณ์จริงในสังคมและก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 จากจินตนาการสู่ความจริง

1. การแสดงผลงานในรูปแบบของโปสเตอร์
2. การนำเสนอ Best Practise ในรูป PowerPoint
3. คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ

7. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และเกณฑ์การวัดประเมินผล
2. เพื่อให้นักเรียนสะท้อนคิดและอภิปรายเกี่ยวกับจิตสาธารณะของเยาวชนในสังคมไทยได้
3. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์สภาพปัญหาโดยการเชื่อมโยงแนวทางการคิด วางแผนและการแสดงออก ด้านจิตสาธารณะจากตัวแบบที่มีชีวิตจริง
4. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์แนวทางการคิด วางแผนและการแสดงออกด้านจิตสาธารณะ จากตัวแบบสัญลักษณ์
5. เพื่อให้นักเรียนดำเนินโครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะด้วยการลงมือปฏิบัติจริงได้
6. เพื่อให้นักเรียนสรุปโครงการด้วยการสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการได้
7. เพื่อให้นักเรียนสะท้อนความคิดและแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะได้

8. กระบวนการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ร่วมกันสำรวจ และวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบกิจกรรมวางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน สรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผลการจัดกิจกรรม นักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอน และต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยใช้การบรรยาย การศึกษาจากตัวแบบ กิจกรรมกลุ่ม การเรียนรู้จากลงมือปฏิบัติจริงโดยให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองและปฏิบัติเป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ใน 9 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความพร้อม หมายถึง กระบวนการสร้างความพร้อมในการรับรู้ประสบการณ์ใหม่ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ การทำจิตใจให้สงบ และการเรียนรู้จากตัวแบบ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์วางแผน หมายถึง การเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้รับจากขั้นเตรียมความพร้อม โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เชื่อมโยงกิจกรรมที่วางแผนเพื่อนำไปสู่การเกิดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 ลงมือปฏิบัติ หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามโครงการที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ให้เกิดเป็นรูปธรรมตามคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด หมายถึง การให้นักเรียนร่วมกันระลึกถึงสิ่งที่ได้ลงมือกระทำให้แก่ผู้อื่น ชุมชน หรือสังคม และผลสะท้อนคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการดูแลรักษา การบริการ และการพัฒนา ที่นักเรียนได้รับการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย 2 ชั้นย่อย คือ การสรุปองค์ความรู้และพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะ และการเผยแพร่ความดี โดยการจัดแสดงผลงาน เพื่อเป็นต้นแบบในด้านการมีจิตสาธารณะ

หมายเหตุ : การจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม อาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการครบทุกขั้นตอน ขึ้นอยู่กับเวลาและเนื้อหา

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้

การกำหนดสื่อที่ใช้ในหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นสื่อที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และเสริมสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะซึ่งมีหลายประเภท ประกอบด้วยเอกสารประกอบการสอน สื่อที่เป็นตัวแบบที่มีชีวิตที่มีจริงในสังคมไทย และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ รายละเอียดมีดังนี้

1. เอกสารประกอบหลักสูตร
2. สื่อที่เป็นตัวแบบที่มีชีวิตที่มีจริง ได้แก่

2.1 นายอาทอน สินสิริพงษ์ นักการภารโรง โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ตัวแบบด้านการดูแลรักษา

2.2 นางประไพทิพย์ ปาณะจ่านง อดีตพยาบาลชำนาญการ โรงพยาบาลพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ตัวแบบด้านการบริการ

2.3 นางสาวอรพิมพ์ รักษาผล “นักพุดร้อยศพ” ตัวแบบด้านการพัฒนา

3. สื่อที่เป็นตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งเป็นสื่อประสม ประกอบด้วย

3.1 ประเภท youtube และสื่อออนไลน์

3.1.1 เรื่อง การนั่งสมาธิอย่างง่ายๆ ใครๆ ก็ทำได้

แหล่งอ้างอิง : www.youtube.com/watch?v=XDNx6ptCMFE

สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556

- 3.1.2 เรื่อง ผลดีของการนั่งสมาธิของไนต์ อุดม แต่พานิช
แหล่งอ้างอิง: <http://www.youtube.com/watch?v=vM3ExC5QpC8>
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556
- 3.1.3 เรื่อง การฝึกสมาธิจากโรงเรียนสัตยาไส
แหล่งอ้างอิง : <http://www.youtube.com/watch?v=hXDi59ScX90>
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556
- 3.1.4 เรื่อง วิทยุรุ่นสายพันธุ์ใหม่ใส่ใจจิตอาสา
แหล่งอ้างอิง : <http://www.youtube.com/watch?v=CeKuQW9-5Pg>
สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2556
- 3.1.5 เพลง จิตสาธารณะ
แหล่งอ้างอิง : www.youtube.com/watch?v=vcyhYwHx1CQ
สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2556
เพลงประกอบการนั่งสมาธิชุด พักใจด้วยสมาธิ
แหล่งอ้างอิง : www.youtube.com/watch?v=vlolpKvqDy4
สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2556
- 3.1.6 เพลงประกอบการนั่งสมาธิชุด บทเพลงบรรเลงขลุ่ยใจ
แหล่งอ้างอิง : www.youtube.com/watch?v=rchw4uW39yA
สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2556
- 3.1.7 รายการ คนค้นตน เรื่อง หลวงพี่ช้าง
แหล่งอ้างอิง : tee-pak.net/doolakorn/?p=93900
สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2556
- 3.1.8 รายการ Singha Idol ตอน บิณฑ์ บันลือฤทธิ์
แหล่งอ้างอิง : www.youtube.com/watch?v=Hb_ud4I4-qM
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2556
- 3.1.9 รายการดอกไม้บานสื่อสารความดี ตอนจิตอาสาพาห้องน้ำสะอาด
แหล่งที่มา : www.youtube.com/watch?v=EBw-pbwXTTw
สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2556

3.1.10 กุ้ยย้ง เมื่องานจิตอาสาคือยารักษาโรคร้าย

ที่มา : <http://highlight.kapook.com/view/56399>

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2556

3.2 ประเภทวิดีโอทัศน์

3.2.1 ชุด ในหลวงทรงงานเพื่อใคร จากสำนักงาน ปปส.ผลิตเมื่อ 2551

3.3 ประเภทวารสารสิ่งพิมพ์

3.3.1 โครงการ "วิพิธทัศนาจิตอาสาเชื่อมสัมพันธ์บันรอยยิ้ม" ของโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรีจากหนังสือชื่อเธอคือแรงบันดาลใจปีที่ 2 มูลนิธิทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

3.3.2 วีรารุพห์ มาวิจักขณ์

ที่มา : มติชนรายวัน ฉบับวันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2556

3.4 เอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร เช่น ใบงาน ใบความรู้ แบบบันทึกผลการเรียนรู้ เป็นต้น

10. การวัดและประเมินผล

การวัดและการประเมินผลตามหลักสูตร ผู้วิจัยใช้แนวคิดการประเมินที่มุ่งพัฒนานักเรียนใน 2 ด้าน คือ

1. การวัดจิตสาธารณะ
2. การประเมินพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินก่อนการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมนร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประเมินก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวัดจิตสาธารณะและประเมินพฤติกรรมตนเองด้านการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

2. วัดความรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากใบงานท้ายแผนการจัดกิจกรรม

3. การประเมินหลังการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมนร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวัดจิตสาธารณะและประเมินพฤติกรรมตนเองการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

ส่วนที่ 2

คุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ เอกสารประกอบหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมฯ และเอกสารประกอบหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ

จากการประเมินหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรรอบแรก โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ผู้วิจัยได้ปรับปรุง หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญดังตาราง 13 - 14

ตาราง 13 แสดงการปรับปรุงหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญา สังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
1	หลักการของหลักสูตร	ควรแสดงแนวคิดและทฤษฎีไว้ในหลักการด้วย	เพิ่มเติมแนวคิดและทฤษฎีไว้ในหลักการ
2	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	ควรมีจุดมุ่งหมายครบทั้งความรู้ทักษะและจิตสาธารณะใน 3 ด้าน	เพิ่มเติมด้านความรู้
3	โครงสร้างหลักสูตร	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ควรมีความหมายที่ชัดเจน ควรกำหนดเวลาที่นักเรียนใช้ในการลงมือปฏิบัติจริง	ปรับชื่อหน่วยให้มี ความหมายชัดเจนขึ้น เพิ่มจำนวนชั่วโมง ที่นักเรียนใช้ให้ชัดเจน
4	คำอธิบายรายวิชา	-	-
5	สาระการเรียนรู้	-	-
6	คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้	เพิ่มเติมรายละเอียด	เขียนรายละเอียด เพิ่มเติม
7	จุดประสงค์การเรียนรู้	-	-

ตาราง 13 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบของหลักสูตร	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
8	กระบวนการเรียนรู้	-	-
9	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	รายละเอียดและอ้างอิง แหล่งที่มา	เพิ่มเติมรายละเอียด และอ้างอิงแหล่งที่มา
10	การวัดและประเมินผล	ขาดการวัดความคิด ด้านจิตสาธารณะ	เพิ่มเติมในใบงาน

จากตาราง 13 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินในรอบแรกมา ดำเนินการปรับปรุงเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทาง ปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมต่อไป

ตาราง 14 แสดงการปรับปรุงเอกสารประกอบหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตาม แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้ สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

ที่	เอกสารประกอบหลักสูตร	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
คู่มือการใช้หลักสูตร			
1	แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้	แจกแจงบทบาทของครูและ และนักเรียนเพิ่มเติม	อธิบายเพิ่มเติม
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ให้ระบุเวลาในแต่ละขั้นตอน	ระบุเวลาในแผนฯ
3	สาระสำคัญ	ควรเชื่อมโยงไปถึง จุดประสงค์การเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้	ปรับและเพิ่มเติม ในแผนฯ
4	จุดประสงค์การเรียนรู้	-	-
5	สาระการเรียนรู้	เขียนรายละเอียดของเนื้อหา พอสังเขป	-ปรับและเพิ่มเติม ในแผนฯ

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	เอกสารประกอบหลักสูตร	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
6	กระบวนกรเรียนรู้	-ในบางหน่วยฯน่าจะใช้ กระบวนกรเรียนรู้ครบทุกชั้น - ระยะเวลาที่ใช้ในการลงมือ ปฏิบัติ น่าจะมากกว่าที่ กำหนด -ควรเขียนเวลาในแต่ละ ขั้นตอน	-ปรับและเพิ่มเติม ในแผนฯ -ระยะเวลาที่ใช้ นอก ห้องเรียนให้ชัดเจน -ปรับโดยระยะเวลา ไว้ในแต่ละขั้นตอน
7	สื่อและแหล่งเรียนรู้	-	-
8	การวัดและประเมินผล	ยังไม่หลากหลายและควรทำ เป็นตารางให้ชัดเจน	ปรับและเพิ่มเติม ในแผนฯ

จากตาราง 14 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมในรอบ ที่สองโดยผู้วิจัยได้แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการของของหลักสูตร			
- สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.57	0.53	มากที่สุด
- มีแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	4.71	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.64	0.24	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
- มีความชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด
- มีความเป็นไปได้	4.71	0.49	มากที่สุด
- มีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.71	0.49	มากที่สุด
- ครอบคลุมคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา บริการและการพัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.68	0.12	มากที่สุด
3. โครงสร้างหลักสูตร			
- หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.29	0.76	มาก
- ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละหน่วยมีความเหมาะสม	4.29	0.76	มาก
เฉลี่ย	4.29	0.76	มาก
4. คำอธิบายรายวิชา			
- แสดงสิ่งที่ต้องการชัดเจน	4.43	0.53	มาก
- ครอบคลุมทั้งความคิด ทักษะและคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.50	0.29	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
5. สารการเรียนรู้			
- มีความชัดเจน	4.43	0.53	มาก
- สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก
เฉลี่ย	4.43	0.19	มาก
6. คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้			
- มีความชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด
- สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.57	0.35	มากที่สุด
7. จุดประสงค์การเรียนรู้			
- มีความชัดเจน	4.71	0.49	มากที่สุด
- ครอบคลุมกับการพัฒนาคุณลักษณะด้าน จิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้าน การดูแลรักษา บริการและพัฒนา	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.64	0.38	มากที่สุด
8. กระบวนการเรียนรู้			
- เสริมสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา บริการและพัฒนา	4.57	0.45	มากที่สุด
- สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก
- ส่งเสริมให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดจาก การลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง	4.86	0.38	มากที่สุด
- เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด
- ช่วงเวลากับกระบวนการเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
เฉลี่ย	4.57	0.18	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้			
- เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนด	4.57	0.53	มากที่สุด
- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
- เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.43	0.53	มาก
เฉลี่ย	4.52	0.33	มากที่สุด
10. การวัดประเมินผล			
- ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด	4.57	0.53	มากที่สุด
- สอดคล้องกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา บริการและพัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด
- ตรวจสอบพัฒนาการที่นำไปสู่คุณลักษณะ ด้านจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการดูแลรักษา บริการและพัฒนาได้	4.86	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.71	0.23	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.59	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะฯ มีความเหมาะสมในภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, $S.D. = 0.35$) โดยพบว่ามี ความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด 9 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การวัดประเมินผล ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.23$) รองลงมาคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.12$) โครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.64$, $S.D. = 0.24$) จุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.64$, $S.D. = 0.38$) ตามลำดับ และมี 2 รายการที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ โครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X} = 4.29$, $S.D. = 0.76$) และสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$, $S.D. = 0.19$)

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. คู่มือการใช้หลักสูตร	4.71	0.49	มากที่สุด
2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 สารระสำคัญ	4.57	0.53	มากที่สุด
2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
2.3 สารการเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
2.4 กระบวนการเรียนรู้	4.57	0.79	มากที่สุด
2.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.29	0.76	มาก
2.6 การวัดและประเมินผล	4.57	0.79	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.51	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 16 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเอกสารประกอบหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ มีความเหมาะสมในภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.44$) จำแนกได้ดังนี้ แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.49$) และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 7 แผน มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด จำนวน 3 รายการ ได้แก่ สารระสำคัญ กระบวนการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.53$) มีความเหมาะสมระดับมาก จำนวน 3 รายการ ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.53$) และสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.76$) ตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยการทดลองนำร่อง (Pilot Study) เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้

ผู้วิจัยนำหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่ 2-5 ที่ปรับปรุงเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชัย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง ระยะเวลา 10 ชั่วโมง และเก็บข้อมูลระหว่างการทดลอง เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรมีความเป็นไปได้เพียงใดในระหว่างการทดลองใช้

ผลการนำร่องที่ได้จากการวิเคราะห์บันทึกผลการเรียนรู้และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ 1) สารการเรียนรู้ 2) กระบวนการเรียนรู้ 3) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล ดังนี้

2.1 สารการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ดังตัวอย่างจากบันทึกการเรียนรู้ AAR และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่ว่า

...เนื้อหาที่เรียนตรงกับชื่อหน่วยที่ครูบอกตอนแรกก็เอ๊ะ เอ๊ะ แต่พอได้เรียนไปเรื่อยๆ ทำใบงานบ้างร่วมกันคิดกับเพื่อนๆ ก็เลยถึงบางอ้อ

(นักเรียนคนที่ 5 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ตอนแรกฟังดูชื่อและเนื้อหาแล้วคิดว่าเป็นเรื่องที่เพ้อฝัน แต่พอเรียนไปทำไปแล้วความคิดหนักก็เปลี่ยนเป็นเรื่องที่เราเข้าใจได้ ไม่สับสน

(นักเรียนคนที่ 8 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...นี่เรอกำลังเรียนเรื่องอะไร อยากรู้ว่าจิตสาธารณะคืออะไรกันแน่ และที่เราทำสมุดบันทึกความดีนำไปส่งครูเธอจะใช้จิตสาธารณะมั๊ย

(การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนคนที่ 13 ในการทำงานกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ)

2.2 กระบวนการเรียนรู้ ช่วยสร้างเสริมคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ นักเรียนมองเห็นแนวทางการวางแผนและกำหนดกิจกรรมจากสถานการณ์จริงเพื่อแสดงออกพฤติกรรม การมีจิตสาธารณะ ดังตัวอย่างจากบันทึกการเรียนรู้ AAR และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่ว่า

...ขอบตอนแรกที่สามารถเชื่อมโยงเราถึงการวางแผนการทำโครงการเพราะบางที่มันก็นึกภาพไม่ออกเหมือนกันว่าต้องทำอะไรบ้าง

(นักเรียนคนที่ 1 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...เรื่องจิตสาธารณะต้องเริ่มจากที่เราเห็นว่าสำคัญและตัวแบบทั้งจากหนังสือหรือข่าวและคนที่เราไปฟังมานั้น ทำให้พบว่านักเรียนควรช่วยกันดูแลรักษาเพราะในโรงเรียนของเรายังมีจุดซ่อนเร้นที่ไม่น่าดูอีกหลายที่ครับ ถ้าเราต้องลงมือทำจริงๆ เราอยากเริ่มในโรงเรียนของเราก่อน

(นักเรียนคนที่ 4 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...การได้เรียนรู้เรื่องราวของคนที่เป็นต้นแบบของจิตสาธารณะรอบๆ ตัวเราก็ดีครับ เพราะบางที่เราไม่เคยรู้มาก่อนว่าจะมีใครทำเพื่อคนอื่นและทำมานานแล้วแต่เค้าไม่บอกให้ใครรู้ แต่บางครั้งเราก็พบเรื่องราวที่เราคิดว่าคนที่ทำเพราะเขาได้ผลประโยชน์ เราก็เริ่มแยกได้ว่าจิตสาธารณะต้องทำเพื่อคนอื่น

(นักเรียนคนที่ 6 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...เมื่อเราทำศึกษาตัวแบบที่ครูให้ตัวอย่างทำให้เราสามารถตอบคำถามจากความคิดของเราเองได้ว่าเราควรทำอะไรที่เราสามารถประยุกต์กิจกรรมที่เราทำได้เหมาะกับปัญหาที่พวกเขาคุยกัน

(นักเรียนคนที่ 7 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...คิดว่าการวางแผนที่ดีจะช่วยให้โครงการของพวกเขาเกิดขึ้นได้และเราจะได้ช่วยกันทำจริงๆ ชะที ในโรงเรียนของเราเอง

(นักเรียนคนที่ 11 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...เมื่อได้เรียนแล้วบางครั้งก็คิดว่าเมื่อไหร่เราจะลงไปทำที่เหตุการณ์ใหญ่ๆ จริงๆ บ้านเราหรือโรงเรียนเราก็ไกล แต่พอครูให้ไปสัมภาษณ์คนในโรงเรียนคือภารโรง เราก็พบว่า มีเรื่องให้เราต้องช่วยกันดูแลหลายเรื่องจริงๆ

(นักเรียนคนที่ 12 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ถ้าคนไทยทำเพื่อคนอื่นให้มากๆ สังคมน่าจะสวยงาม และเราก็จะมีความสุขทางใจได้แน่นอนครับ

(นักเรียนคนที่ 15 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ตอนแรกก็งงเหมือนกันว่าทำไมครูไม่ให้เราลงไปกวาดพื้นที่ที่โรงเรียนกำหนดให้เลยเพราะเราทำทุกวันเช็ดชื่อกับครูทุกวัน แต่พอครูเริ่มให้พวกเรานั่งสมาธิ ดูวิดีโอ และลองวิเคราะห์ปัญหาในโรงเรียนทำให้รู้ว่าทุกอย่างต้องมาจากการร่วมคิดจากปัญหาจริงๆ

(นักเรียนคนที่ 19 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ถ้าครูไม่แนะนำคลิปวิดีโอให้พวกเราเห็นบางที่ก็นึกไม่ออกทำเมื่อไหร่ก็ซ้ำๆ กัน
(การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนคนที่ 11 ในการทำงานกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ)

...ดูในหลวงทำงานแล้วสงสารท่าน ไม่เห็นท่านมีวันหยุดแต่ทำไมท่านจึงมีความสุข
(การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนคนที่ 16 ในการทำงานกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ)

2.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นสื่อทางอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ บทความ และสื่อวีดิทัศน์ที่หลากหลาย รวมทั้งสื่อที่นักเรียนสัมผัสพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ที่ประยุกต์ใช้ในการวางแผนดำเนินกิจกรรมตามโครงการได้ ดังตัวอย่างจากบันทึกการเรียนรู้ AAR และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่ว่า

...ไม่คิดว่าจะมีใครช่วยคนได้โดยไม่ต้องอะไรตอบแทนถ้าไม่มีคนไปทำข้างเราก็ไม่รู้ว่ายุคที่สังคมไทยมีปัญหา ยังมีคนดีอยู่

(นักเรียนคนที่ 4 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...เรียนรู้กับคนที่มึจิตสาธารณะและทำมานานๆหลายปี รู้สึกชื่นชมตัวแบบที่ครูนำมาเป็นตัวอย่างไม่ใช่การจินตนาการแต่เป็นความจริงที่สัมผัสได้

(นักเรียนคนที่ 5 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ชอบมากที่ได้นั่งคุยกับคนที่ครูให้ไปสังเกตและซักถาม เพราะเขาเป็นมิตรกับนักเรียนและมองเห็นว่าเขาทำจริงๆ ด้วยความสุขที่เกิดขึ้นในของเขาเอง

(นักเรียนคนที่ 12 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...เพลงนี้เราฟังบ่อย..ไม่ยักกะรู้ว่าทำให้เกิดความนิ่งได้เหมือนกัน

(นักเรียนคนที่ 18 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...เวลาดูยูทูปตื่นเต้นดีเหมือนเราอยู่ในเหตุการณ์ตอนนั้นเลย เรายื่นอกออกเลยว่า
เราจะทำอะไรที่บ้านเรา

(การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนคนที่ 8 ในการทำงานกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ)

...ได้คุยกับลุงทอนแล้วรู้สึกดี..เราไม่เคยสังเกตและเข้ามาคุยด้วย..ลุงแกเป็น
ตัวอย่างในการดูแลสอนให้สวายตลอดเวลา

(การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนคนที่ 17 ในการทำงานกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ)

2.4 การวัดและประเมินผล เป็นการเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และประเมินผล
ด้วยตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย และการใช้แบบวัดจิตสาธารณะด้วยการกำหนดสถานการณ์
ทำให้นักเรียนสามารถคิดและวิเคราะห์ ตัวอย่างจากบันทึกการเรียนรู้ AAR และการสังเกต
พฤติกรรมนักเรียนที่ว่า

...ข้อสอบน่าสนใจเพราะเป็นเรื่องราวที่เราสามารถแสดงความคิดของเราเองได้
ตรงกับตัวเลือก

(นักเรียนคนที่ 2 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...การทำข้อสอบต้องใช้เวลาคิดและวิเคราะห์ความหมายเพื่อให้เข้าใจและนึกถึง
นิสัยของเราเองว่าถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างนี้เราจะทำอย่างไร

(นักเรียนคนที่ 3 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ผมไม่รู้ว่าคำตอบที่เลือกจะได้คะแนนเท่าไรแต่บางข้อที่อ่านมันตรงกับใจผม
ที่คิดไว้ครับ

(นักเรียนคนที่ 8 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ข้อสอบเหมือนกับทำง่ายแต่ถ้าเราเดาคะแนนก็จะไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของตัวเองดังนั้นต้องทำด้วยใจที่ตรงกับความจริงและจะทำให้เรามองตัวเองได้อย่างชัดเจน

(นักเรียนคนที่ 19 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...อยากมีโอกาสลงมือทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง ๆ น่าจะตอบโจทย์เรื่องของจิตสาธารณะได้ดีแน่นอน หนูเชื่ออย่างนั้นและหนูก็จะลองไปบริการทุกอย่างในบ้านหนูก่อนคะ

(นักเรียนคนที่ 20 จากบันทึกผลการเรียนรู้ ในการทดลองนำร่อง)

...ข้อสอบอ่านง่ายแต่เข้าใจยากเหมือนกันต้องอ่านกลับไปกลับมา

(การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนคนที่ 16 ในการทำงานกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ)

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏผล ดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คุณลักษณะด้าน จิตสาธารณะ	n	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.ด้านการดูแลรักษา	40	31.75	1.92	36.23	1.70	11.86*	0.0000
2.ด้านการบริการ	40	13.93	1.21	18.03	1.25	19.41*	0.0000
3.ด้านการพัฒนา	40	14.08	1.00	16.90	1.08	14.43*	0.0000
รวม	40	61.20	4.13	71.20	2.51	16.07*	0.0000

* $p < .05$

จากตาราง 17 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ มีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ก่อนและหลังเรียน ใน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการดูรักษา มีคะแนนเฉลี่ย 31.75 คะแนน และ 36.23 ด้านการบริการ มีคะแนนเฉลี่ย 13.93 คะแนน และ 18.03 และด้านการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ย 14.08 คะแนน และ 16.90 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่า คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พฤติกรรมด้านการมี จิตสาธารณะ	n	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการดูแลรักษา	40	11.70	1.14	13.45	1.04	8.96*	0.0000
2. ด้านการบริการ	40	10.55	1.06	11.55	0.55	5.70*	0.0000
3. ด้านการพัฒนา	40	9.03	0.73	10.60	0.84	12.76*	0.0000
รวม	40	31.20	1.60	35.60	1.28	16.60*	0.0000

* p < .05

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ มีพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะ ก่อนและหลังเรียน ใน 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการดูรักษา มีคะแนนเฉลี่ย 11.70 คะแนน และ 13.45 ด้านการบริการ มีคะแนนเฉลี่ย 10.55 คะแนน และ 11.55 และด้านการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ย 9.03 คะแนน และ 10.60 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่าพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05